

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (YEAR) 32.

LÖSNUMMER 10 CENTS

WINNIPEG, MANITOBA, TORS DAGEN DEN 18 DECEMBER, 1924.

LÖSNUMMER 10 CENTS

No. 51.

En Glad och Fröjdefull Jul tillönskas alla våra läsare och läsarinor!

Två gammelmans jular.

Original för S. C. T. av Reimar Remidav.

DET VAR liv och lust och glän... byggnadsarkitekt Andrew Carlsons nybyggda hus i Englewood-districtet i flikpackarstaden Chicago. Både huset och interiören sågo alldeles nya och imponerande och marknadsgranna ut. Men man kunde tydligen se, att allsammans kostat pengar och mycket pengar. Vad däremot pengarna ej kunnat köpa, var denna atmosfär av gammalmodig hemsövning, som numera börjar bli alltmera sällyst bland Sveriges avkomlingar i dollarlandet Amerika.

Eftersom det var under julkvällen framde en stor gran i ett av rummen, vilka dessutom voro prydda med det vanliga amerikanska julkrismramset samt naturligtvis med flera applagar av det pompösa stjärnbaner. På var sin sida av granen suto dock tvänne små svenska flaggor — ditsatta av mor i huset, vilken trots mansens i Amerika förvärfade rikedom ännu gömde en liten kärleksflik i sitt hjärta för vad som svenskt var.

Mer eller mindre halvnackna flick-skrötter eller unga damer, som de vilde heta, flirade på bästa vis med en del unga snobbar, som sökte se överlagarna och manliga ut. Cigaretterna dänglade i deras mungpor, och trots den tjocka cigarettreken behövde de ej ha glasögon för att upptäcka målningen och pudret på flickornas kinder.

Längst bort i ett hörn ensam för sig satt gamle Anders Jonsson — en kvarleva från den gamla tiden. Han koncentrerade sina blickar på de svenska flaggorna, liksom villo han uppmuntra dem i deras ensambet ibland de rödgranna dukarna och det övriga amerikanska bjäsvet.

Han kändrade sig själv för att han litit sin dotter övertala sig att antaga inbjudningen. Men han hade endast gjort det för att tillfredsställa henne samt troende, att den verkliga skulden sätta sin hotelse i verket att stanna hemma med honom, om han ej gick. Inslunda anade han, att det var den "smarta" Andrew Carlsson, som föreslogat dottern, att han kunde mändubbla gamla väns pengar, om han finge hand om dem, samt att dottern skulle få "bödertlig" kommission, om det lyckades.

Hans barn flögo dock en efter annan ut ur boet, och snart var han alldeles ensam. Så en vacker dag re-ållierade han allt vad han ägde, samt bevar sig ut på vandring. Efter ett par års färd kom han så till norra Alberta och köpte sig där ett stycke land vid en vacker och fiskrik sjö, som var omgiven av gran- och björkskog. Nu började han åter känna sig hemma. Men en kväll, då han var på väg hem från den närmaste handelsboden, som låg flera mil avlägsen, inträffade snöyra, och han var nära att förfrysas. Han repade sig aldrig efter den knäcken, och då hans gifta dotter i Chicago skrev och inbjöd honom att ha sitt hem hos dem, antog han anbudet.

Han hade ju hört talas om, att Chicago var en stor stad full av människor, och han beräknade nu att få fullt upp av sällskap, ty uppe på sin farm hade han haft det mycket långsamt, då det var flera mil till närmaste granne. Men annat blev han nu varse.

För att fördriva tiden brukade han promenera i den storslagna Lincoln Park, där det nästan alla tider på dygnet var fullt av folk. Men om han försökte stå sig i samspel med någon, fick han alltid korta och avvisande svar, vadan han började känna sig alltför ensam. Hemma hos dottern var det lika illa. Han såg tydligen, att hon liksom skämdes för hans närvaro, då det kom frammanför, för att ej genera henne höll han sig därför mest på sitt rum, som var det minsta och sämsta i hela våningen.

Dottern var alltför amerikansk och modern, och mannen var en typisk överlägsen och dumviktig yankee, som dock ibland "nedlät" sig att låna mindre och större summor av Anders, då han förlorat på kortspel och ej torde omåta detta för sin hustru, ty som de flesta amerikanska akta män var han hemma en riktig toffelbjälte. Dottern å sin sida motsvarade faderns \$100 i månaden, som hon därmed skulle göra honom en tjänst, och dessutom "lånade" hon lika flitigt som mannen. Att ingensdera av dem betalade igen dessa lån, behöves ej sägas.

Den lysande festen hos Andrew Carlsson började närmast sig sitt slut, och efter en timme blev tung av den myckna rökandet, gick Anders ut i den rymliga tamburen och slog sig ned på en soffa. Om en stund fick han höra tvänne röster — en mans och en kvinnas. Först fäste han på någon uppmärksamhet därvid. Men om en stund höjde mannen sin röst och då igenkände Anders den som Carlsons, och vad han sade kom kalla låner att gå utefter ryggen på den gamle mannen, och nästa minut sveitades han i ångest, då han av rösten hörde, att kvinnan var hans dotter.

Det snygga paret överlade om in-let mer eller mindre än att söka få gamle Anders förklarad otillräcklig och så komma över kontrollen av hans pengar. Av samtliga framgick dessutom, att de stodo i otillbörligt kärleksförhållande till varandra. Gamle Anders hade hört nok samt smög sig åter in till sin obemärkta plats i hörnet.

Anders insåg nu, att han måste möta list mot list. Han började tala om, att han hade intressen i västern, som kunde inbringa så mer pengar, om han strax efter nyår reste dit själv. Dottern var idel solsenk, och Anders spelade sin roll utmärkt samt förklarade med den mest trovärdiga mla, att han vid återkomsten skulle köpa ett magnifikt hus för dottern samt själv stanna kvar där till döddagar — och så reste han.

Men ej till västern — han styrde kosan till New York samt köpte biljetten på en svensk oceanångare. Nu följde en åtta dagar av trevnad för gubben. Om bord på båten blev han bekant med en annan gammal svensk amerikan av samma typ som han, och de njöto i fulla drag av varandras sällskap samt av den goda svenska maten.

Den första tiden reste Anders runt över hela Sverige med sin nyförvärdade vau, vilken liksom han ej hade några kvarlevande släktingar eller

Julnatt.

Juldukt av G. H. Silver.

LJKA bländande vita som förr ligger snöhöljda fälten i stjärnkylade natten, och Bore lagt skimrande silvernetet över sjöarnas, bäckarnas vatten... Och drömling och snöhöjd står dignande skog, där stämningfull tystnad ligger, blott barrskogsus, smekande till såsom visningar, tontrikt ur skogsdunklet stiger...

Lika ändlös och bländande azurbå himlen sin högvälda kupol väber, där var glittrande stjärna i strålende glans i sande eterlyrd skåber och ut över vildträcka, sovande fjält, sina gnistrande strålar silar, som stundom på lek mellan granarnas stammar sig tränga, som gyllene pilar.

Det är högtidlig frid, det är andaktsfylld to över drömsakta bygder vida. Och det är liksom fridsånglar över skimrande leden i julkvällen glida. Och susande vingslagen nymna en sång — en fridens och hoppets hälsning — som täljer, att ändad är natt, som var lång, att världen snart vinner sin fridsning...

Den täljer om signande frid, som sig lagt över tusende hem, där ångslan och oro har hällit mödrar och barn i järnhård försvulnad fångslan. Och som slatackord svar den och om en tid, då en verklighet som den är vorden, profetian, som sjungits i tider, som gått, om "kärleksfull frid på jorden."

Och som nyppande fridväster sopta du ut vingslagens sus fösvagos, färbeknar de strålade stjärnlössens glans, och det börjar i öster att dagas, och ut över drömling och sovande bygd, som ligger så bländigt och fager, den gryende morgonen gjuder med ens sin veka försvollande dager.

Nu levde gamle Anders upp, på nytt igen. Barnen voro värlatade, och han förde många timmar med att leka med dem. Ja, många gånger fick man se honom krypa runt på alla fyra med ett par av barnen på ryggen.

Så blev det åter jul igen. Men denna gång var det Anders, som prydde sin egen gran med svenska julgransgranulär och med en stor svensk flagga av sidan i toppen. Ankan, som fått riktigt med pengar av Anders, ställde till en riktig gammaldags jul, och glädjen stod högt i tak.

Nu fann man ej gamle Anders. Nej, nu dansade han kring julgranen, som om han voro ung igen. På julnatten begav sig hela familjen till det lilla trakapellet, som med sin stearinlys och sina granar väckte alla gamla känslor till liv igen hos Anders.

Xu fick han höra en predikan på "rik-tigt" svenska, som han uttryckte sig, och ditto sång. Den forra julen hade han gråtit invärtes av sorg, men nu grät han öppet utan att skämmas, ty nu var det tårar av glädje — tårar av glädje att åter ha funnit ett hem.

Men hans jugtglädje skulle bli en större. Strax efter jul kom ett försenat brev från en hans son, vilken han för många år sedan förlorat spåret av. Sonen omtalade, att han befann sig i Canada på ett sätt kallat homestead eller frihemman, samt att han redde sig väl, även om han ej var rik. Men det som rörde gubben mest var, att hans sonson — endast 19 år gammal samt född på Canadas prairie — skrev ett brev till honom och skrev det på svenska, även om stavning och stilisering lämnade mycket att önska. Den lilla pyssen bad sin farfar, vilken han aldrig sett, att komma över till det nästa jul. Han skrev, att fadern sagt honom, att de frände jul i hans hem på samma sätt som i Sverige, samt att hans farföt hade ett långt samtal med honom.

Följden blev, att den hemsköta familjen flyttade över till honom, och det var ett alltför mycket skulle se ut som allmosor, liksom hade han vara skräpigt samt i behov av ånkans värld.

Mor Lenas julhelg.

Julberättelse för S. C. T. av Arthur Anderson.

LÅNGST ute vid de yttersta skären, där havet vråker sina bränningar mot de blankslitna klippfällarna, ligger mor Lenas stuga. Grå och väderbiten av regn och vindar har den, så långt folk kan minnas, stått där. Och ljusen i det lilla blyinfattade fönstret sända varje kväll sina strålknippen ut över havet.

Runt omkring stugan är planterad en liten nätt trädgård med aplar och törnrosäckar, skötta av mor Lenas gamla varsamma händer. Du kan alltid under somrardagarna se henne gå omkring och pyssla i sin täppa. Här är en gren, som behöver stötta upp, där växer ogräs, som måste bort, allt id är mor Lena något att göra i sin lilla trädgård.

Under vintarna sitter hon mest vid sin spinrock i den hemtrevliga stugan omgiven av prunkande geranier, pelargonier och fuchsior. Hennes rygg är böjd och håret grånat, men under silverlockarna titta ett par vänliga, pigga ögon fram, som värma och lysa. För alla har den gamla gumman ett leende, och skär-gårdsbefolkningen håller av mor Lena såsom ett barn älskar sin moder. När sjukdom eller sorg dräbbar någon av fiskarefamiljerna, alltid är mor Lena tröstens ängel.

Någon dans på rosor hade dock ej hennes liv varit, ty en fiskarehustrus plikter tillåta varken rast eller vila. Under sina yngre dagar var hon alltid med sin man ute på fiskefärderna, och dessomellan sysslade hon med att reparera nät och garn.

Nu är mor Lena ensam. Hennes man har för länge sedan funnit sin grav i de böljor, han så ofta plöjt. Äste sonen Karl och dottern Annie äro i det stora landet i väster, och yngste sonen Erik — ja, från honom har hon ej hört ett ord på flera år. Ingen vet, var han finnes. De flesta anse honom död, men mor Lena väntar och hoppas. Hon tror fast, att hennes Erik skall komma tillbaka.

Erik var mor Lenas älsklingssosse, och alla en moders omhet hade hon sösat på honom. Under uppväxtåren ärtade han sig också att bli en god son, men snart kom han ut i dåligt sällskap och började att dricka.

Mor grät och bad, men sonens dryckenskap blev allt värre. Erik, som av naturen var mycket godhjärtad, lovade varje gång att bättra sig men goll lika ofta för kamraternas frestelser.

En juldag hade det varit dryckes-gille i byn. Gråt uppatod, och ett vilt slagsmål blev följden, varunder en av deltagarna dödades.

såsom ung brud vid sin älskade mans sida. Så flyt hennes tankar några år fram i tiden. Glada barnskrat och små mjuka barnarmar, som slingra sig om hennes hals! Glän och stol, lycka och kärlek!

Spinrocken tystnar, och mor Lenas ansikte lysas upp av ett drömmande leende. Långe sitter hon försänk i sina minnen.

Brasan förkolnade så småningom, och "Lise" huskatten, mor Lenas enda sällskap, kryper ned från spiseld-vrån och närmar sig sin husmor vänligt jamande.

"Kors, Lise, här sitter jag och glömmer rakt bort, att patron skall ha sarnet i morgon. Det är bara du och din gamla "mätte" kvar nu, och det är såvårt att hålla tankarna i styr, när man inget har att tala med."

"Mjan, mjan," säger Lise. "Ett knarrande höres ute på gårde-planen. Mor Lena går för att öppna. Det var Post-Nisse. "Guss fre" å go' jul i stuga, mor Lena! Brev långväga frå: kan ja' silt!"

"Guss fre" själv å sitt ner, men ge mig brevet; då må vara frå dotra å pojken i Amerika. Medan kaffe-pannan kokade, läste hon brevet, och allt efter som hon läste, strålade hennes ögon mer och mer. Brevet, som var helt kort, hade följande lydelse:

"Käraste mor:—När detta brev kommer dig tillhanda, är Karl och jag på väg hem för att ännu en gång få träffa vår lilla älskade mamma. Vi resa den fjärde december med Ångaren Stockholm från Halifax."

Jar längtar otårligt att få komma hem och riktigt krama om dig och Karl. Erik är halvt galen av glädje. Skriver inte mer nu, men jag kan tala om, att vi ha en stor överraskning med oss för dig.

De varmaste hälsningar till lilla mor från oss.

Mors egen Annie."

Ingen penna kan skildra mor Lenas glädje. Som enyster flicka rusade hon upp och stängde om med Post-Nisse, som trodde, att gumman plöteligt blivit "konstig."

"Vad står på, mor?" "Bespriser du inte, din trögmans, att barna kommer hem till julen?"

Det var ett sådant jubel i röstern, som Post-Nisse kände sig helt varm om hjärtat.

ens bekanta, ty bägge hade varit borta för länge.

Anders njöt i fulla drag, tills det började närmast sig jul. Han betogs då av en ångslan att åter bli ensam. Efter mycket funderande hit och dit begav han sig ut i havsbandet på en liten plats utefter den norrländska kusten, dit han en gång varit som yngling och fiskat.

Mycket riktigt — det bodde där ån- nu folk, som livnärde sig med fiske, och liksom i hans tid var det ännu ett hårt och strävsamt arbete. Sedan han vistats där en tid, blev han bekant med en fiskarefamilj, vilken blivit värre hemskt än de andra.

Fadern i huset hade omkommit på sjön under en storm. Två av de medelstora gössarna hade ingen olyckshändelse under arbetet i skogen blivit så gott som kryptingar, och de enda, som kunde förtjäna bröd i huset, voro hustrun och hennes gamle fader. Men det tager mycket arbete att mata åtta hungriga munnar, då endast två äro förmögna att arbeta.

Anders tyckte om den gamle fadern eller farfar, som han allmänt kallades. Trots att han måste arbeta hårdare, än vad hans ålder egentligen tillät, så klarade han aldrig. Och likadant var det med fiskarsånkarna. De voro strävamma och församsamma samt även hjälpsamma människor. Ankan var mycket hälsig och kunnig uti att ta hand om sjuka, och det gjorde hon trots sin fattigdom mången gång för ingenting, då hon kom till sådana, som voro lika fattiga som hon.

Detta förde gamla Anders, och han beslöst sig för att spela en god försyn. Till den ändan köpte han sig en jorå-båt och lät uppföra en varm och praktigt stuga med många rum. Folket undrade över, att en gammal man inreddes så många rum. När då allt var färdigt, gick han över till farfar och hade ett långt samtal med honom. Följden blev, att den hemsköta familjen flyttade över till honom, och det var ett alltför mycket skulle se ut som allmosor, liksom hade han vara skräpigt samt i behov av ånkans värld.

byggarna i det stora landet i väster, som jag trives. Jag kände mig mera ensam i Chicago med dess många miljoner, än jag gjorde, då jag först bröt mark på lovas prairie, och jag kommer nog att trivas lika bra på Canadas prairie, i all synnerhet då jag har son och sonson där, vilka ej skämmas för att de tillhåra den i verkligheten bästa rasen på jorden.

Ja, så resonerade gamle Anders, men så var han och mycket gammaldags — i världens ögon.

När gubben sett stilla och tyst en stund, gick han ut i köket samt lyfte det minsta barnet på axeln och började springa runt med det samma, sjungande för full hals:

Nu är det jul igen, nu är det jul igen, och julen den varar till påska.

Royal Bank i Nainaimo, B., plundrades f. v. på \$40,000. Handiterna ha ännu ej infångats.

De allierades finansminister skola sammanträda i Paris den 6 jan.

R. H. Hall, f. d. påskommissionär för Hudson Bay Co., avled f. v. i Prince Albert, Sask. Han har bott i västern i 52 år.

Nationella socialistpartiet i U. S. har beslutat att åtminstone f. n. uppehålls sin förbindelse med La Follette-gruppen.

De blev polisundersökning med anledning av det skedd. Samtliga deltagare i slagsmålet blevo häktade, och man sökte längs hela kusten efter honom, men utan resultat. Några mil från hemmet hade man funnit en mossas, som antogs tillhöra Erik. Då frändplatsen var alldeles intill havs-stranden, troddes det, att han sökt död i vårorna. Man dragade längs kusten, men inga vidare spår upp-täcktes, och så småningom upphörde sökandet.

Det skedd drabbarde hårt gamla mor, och hennes rygg böjdes allt djupare. En lång tid grät den förtvylade modern och sörgde över sin förlo-rade son, men tiden lade sin hjälpsam-salva över det blödande hjärtat. Erik, som mor Lena hade mistat mycket av sin forna glattighet och undvek gran-narna i byn.

Fem år ha gått. Julhögtiden står åter för dörren.

Gamla mor Lena sitter som vanligt flitigt arbetande i sin stuga. På den öppna, av grästen murade spisen sprakar en munter brassa, som sprider en behaglig värme i stugan. Hennes trötta fingrar glida sakta över uldgarnet, medan spinrocken sömnigt surrar. Tankarna gå tillbaka till svunna dagar. Först ser hon sig själv

Sex personer, däribland en kvinna, avled f. v. i New York av giftig sprit.

R. D. Purdy vid Bank of Montreal i har utsetts till chef för Alberta vete-ring.

Eldsvåda förstörde f. v. varor till ett värde av \$19,000 i Roland Hardware Co. i Roland, Man.